

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
професор Громоуєнко К.В.

04 жовтня 2021 р.

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я

Кафедра внутрішніх хвороб

Силабус навчальної дисципліни

ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА

Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Спеціальність

Другий (магістерський)
Магістр
222 Медицина

Викладачі	Професор д.мед.н. Ковалевська Л.А. Доцент к.мед.н. Врублевська С.В.
Профайл викладачів	
Контактний тел.	0674823371
E-mail:	7173891@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle	moodle.mgu.edu.ua
Консультації	Двічі на тиждень у каб. 205

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри внутрішніх хвороб

Протокол №/ від «3» 08 202/р.

Завідувачка кафедри внутрішніх хвороб проф. Ковалевська Л.А.

Перевірено:

Гарант освітньо-професійної програми доц. Купріянова Л.С

Перевірено:

Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Внутрішня медицина, в тому числі ендокринологія»

Статус та формат дисципліни. Дисципліна нормативна, формат змішаний.

1. Методи навчання. Презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації для викладачів та студентів для очної та дистанційної форм навчання.

2. Рекомендована література:

1. Внутрішня медицина: Порадник лікарю загальної практики: навчальний посібник. / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар та ін.; За ред. проф. А.С. Свінціцького. – ВСВ «Медицина», 2014. – 1272 с. + 16с. кольоров. вкл.
2. Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. -Т.1 / за ред. проф Н.В Харченко., О.Я. Бабака. - Кіровоград: Поліум, 2016. - 488 с.
3. Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. -Т.2 / за ред. проф Н.В Харченко., О.Я. Бабака. -Кіровоград: Поліум, 2017. – 432 с.
4. Ендокринологія: підручник (П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, - Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с.
5. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440p.
6. Endocrinology: textbook /Ed. by prof. Petro M. Bodnar.- 4th ed. updated – Vinnitsa: Nova Knyha, 2017. – 328 p.
7. Principles and Practice of Infectious Diseases. 2-Volume set / J.E. Bennet, R. Dolin, M.J. Blaser – 8-th edition : Saunders Publisher, 2014.
8. USMLE Step 2 CK Lecture Notes 2017: Internal Medicine (Kaplan Test Prep). - 2016. - Published by Kaplan Medical. - 474 pages.

сайт кафедри внутрішньої медицини № 3 ХНМУ [http://www. vnmed3.kharkiv.ua/](http://www.vnmed3.kharkiv.ua/), встановлене інформаційно-освітнє середовище Moodle на піддомен сайта <http://distance-training.vnmed3.kharkiv.ua>.

3. Пререквізити та кореквізити дисципліни. Анатомія, фізіологія, гістологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, пропедевтика внутрішніх хвороб; клінічна фармакологія, хірургія, дитячі хвороби.

4. Результати навчання.

Перелік знань, які здобуває здобувач вищої освіти в процесі вивчення дисципліни:

- основні клінічні синдроми при захворюваннях внутрішніх органів;
- загальні та «тривожні» симптоми при захворюваннях внутрішніх органів;
- методики проведення фізикального обстеження хворих на патологію внутрішніх органів;
- етіопатогенетичні механізми розвитку захворювань внутрішніх органів;
- сучасні класифікації, особливості перебігу та ускладнення захворювань внутрішніх органів;
- сучасні стандарти та протоколи діагностики захворювань внутрішніх органів;
- сучасні алгоритми лікування при захворюваннях внутрішніх органів.

Перелік умінь та навиків, які здобуває здобувач вищої освіти в процесі вивчення дисципліни:

- Проводити опитування і фізикальне обстеження хворих з основними захворюваннями органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи та аналізувати їх результати.
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи.
- Аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи.
- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи.
- Формулювати попередній діагноз найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи.
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи та їх ускладненнях.
- Проводити диференційний діагноз, обґрунтовувати та формулювати клінічний діагноз при найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи.
- Визначати тактику ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування, реабілітаційні заходи) хворого та призначати немедикаментозне і медикаментозне лікування, в тому числі прогностомодифікуюче, при найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи та їх ускладненнях.
- Оцінювати прогноз та працездатність при найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання,

крові та кровотворних органів, ендокринної системи.

- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах.
- Проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотворних органів, ендокринної системи.
- Виконувати медичні маніпуляції.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

Зміст дисципліни

Навчально-тематичний план

№ з/п	Назва теми	Кіл. годин
1	Цукровий діабет, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика	6
2	Цукровий діабет тип 1 та тип 2, сучасні методи терапії	6
3	Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету. Особливості перебігу та лікування цукрового діабету у хірургічних хворих, при вагітності	4
4	Йододефіцитні захворювання щитоподібної залози. Ознаки ендемічної місцевості за ВООЗ. Клініка, діагностика, профілактика та лікування. Гіпотиреоз та тиреоїдити. Класифікація, діагностика, клініка, лікування	6
5	Тиреотоксикоз. Клінічні форми. Діагностика, лікування. Рак щитоподібної залози. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Захворювання прищитоподібних залоз	4
6	Захворювання надниркових залоз. Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування. Гормонально-активні пухлини надниркових залоз	6
7	Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи. Ожиріння та його наслідки Захворювання статевих залоз	6

8	Підсумкове заняття по захворюванням ендокринної системи.	4
9	Розгляд історії хвороби. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба.	6
10	Диспепсія. Хронічні гастрити	6
11	Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки	6
12	Целіакія та інші ентеропатії.	4
13	Запальні захворювання кишечника. Синдром подразненої кишки	6
14	Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні порушення біліарного тракту	6
15	Хронічні гепатити	6
16	Цирози печінки	6
17	Хронічні панкреатити	6
18	Підсумкове заняття по захворюванням органів травлення.	4
19	Хронічне обструктивне захворювання легень	6
20	Бронхіальна астма	6
21	Пневмонії	6
22	Плеврити	4
23	Інфекційно-деструктивні захворювання легень	4
24	Дихальна недостатність	4
25	Підсумкове заняття по хворобам органів дихання.	4
26	Анемії	6
27	Гострі лейкемії та хронічні лейкемії	6
28	Гемофілії та тромбоцитопенічна пурпура	4
29	Підсумкове заняття по хворобам крові та кровотворних органів	4
30	Принципи доказової медицини	2

31	Діагностика та лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку	2
32	Диференційний залік	4
	Разом	160

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кіл. годин
1	Цукровий діабет. Сучасна класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Хронічні ускладнення діабету	2
2	Новітні методи лікування хворих на ЦД. Пероральні цукрознижувальні засоби, сучасні препарати інсуліну та його аналоги	2
3	Захворювання щитоподібної залози. Діагноз, диференційний діагноз, профілактика та лікування зоба	2
4	Захворювання надниркових залоз. Хронічна недостатність надниркових залоз. Гормонально-активні пухлини.	2
5	Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи. Клініка, діагноз, лікування.	2
6	Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба	2
7	Диспепсія та хронічні гастрити	2
8	Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки	2
9	Запальні захворювання кишки. Синдром подразненої кишки	2
10	Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні біліарні порушення	2
11	Хронічні гепатити	2

12	Цирози печінки	2
13	Хронічні панкреатити	2
14	Хронічне обструктивне захворювання легень	2
15	Бронхіальна астма	2
16	Пневмонії	2
17	Анемії	2
18	Гострі та хронічні лейкомії	2
19	Принципи доказової медицини	2
20	Діагностика та лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку	2
Всього лекційних годин		40

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кіл. годин
1	Цукровий діабет, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	4
2	Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету. Особливості перебігу та лікування цукрового діабету у хірургічних хворих, при вагітності.	4
3	Цукровий діабет тип 1 та тип 2, сучасні методи терапії.	4
4	Йододефіцитні захворювання щитоподібної залози. Ознаки ендемічної місцевості за ВООЗ. Клініка, діагностика, профілактика та лікування. Гіпотиреоз та тиреоїдити. Класифікація, діагностика, клініка, лікування.	4
5	Тиреотоксикоз. Клінічні форми. Діагностика, лікування. Рак щитоподібної залози. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Захворювання паращитоподібних залоз.	4

6	Захворювання надниркових залоз. Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування. Гормонально-активні пухлини надниркових залоз.	4
7	Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи. Захворювання статевих залоз. Ожиріння та його наслідки.	4
8	Підсумкове заняття по захворюванням ендокринної системи.	4
9	Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба.	4
10	Диспепсія. Хронічні гастрити.	4
11	Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки.	4
12	Целіакія та інші ентеропатії.	4
13	Запальні захворювання кишки. Синдром подразненої кишки.	4
14	Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні біліарні порушення.	4
15	Хронічні гепатити.	4
16	Цирози печінки.	4
17	Хронічні панкреатити.	4
18	Підсумкове заняття по захворюванням органів травлення.	4
19	Хронічне обструктивне захворювання легень.	4
20	Бронхіальна астма.	4
21	Пневмонії.	4
22	Плеврити.	4
23	Інфекційно-деструктивні захворювання легень.	4
24	Дихальна недостатність	4
25	Підсумкове заняття по хворобам органів дихання.	4

26	Гемофілії та тромбоцитопенічна пурпура.	4
27	Анемії.	4
28	Гострі та хронічні лейкомії.	4
29	Підсумкове заняття по хворобам крові та кровотворних органів	4
30	Диференційний залік	4
Всього годин практичних занять		120

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл. годин
1	- Опанування навичками аналізувати дані лабораторних методів дослідження (тест толерантності до глюкози, глікемічний профіль, С-пептид, HbA1c, білковий, ліпідний обміни. Опанування навичками призначення цукрознижувальних препаратів, розрахунок доз та призначення інсулінів, виписування рецептів	2
2	- Опанування навичками надання медичної допомоги хворим з кетоацидозом, при діабетичній кетоацидотичній та гіпоглікемічній комах.	2
3	- Опанування навичками трактування даних гормонального обстеження щитоподібної залози (ТТГ, Т ₃ , Т ₄ , АТПО. кальцитонін, антитіла до рецепторів ТТГ, тиреоглобуліну	1
4	- Опанування навичками трактування даних гормонального обстеження надниркових залоз (АКТГ, кортизол, альдостерон, ренін, електроліти крові та метанефрини у сечі).	1

5	- Опанування навичками визначення ступеня ожиріння за ІМТ. - Опанування навичками трактування даних гормонального обстеження (СТГ, ІФР-1, пролактин, гонадотропіни, вазопресин) та аналізу сечі за Зимницьким.	1
6	- Опанування навичками трактування результатів дихальних тестів зі стабільним ізотопом (¹³C-сечовиною). - Опанування навичками трактування дослідження кислото утворення; результатів езофагогастродуоденоскопії з біопсією.	1
7	- Опанування навичками трактування результатів копроцитограми; імуноферментного визначення антитіл до тканинної трансглютамінази та до пептидів гліадину при целиакії (метод ELISA), водневих тестів, фекального кальпротектину	1
8	- Опанування навичками інтерпретації даних загального та біохімічного аналізу крові (загальний білок, білкові фракції, білірубін та його фракції, активність АЛТ, АСТ, лужної фосфатази); оцінки результатів серологічного дослідження крові (сироваткові маркери вірусних і аутоімунних гепатитів; полімеразна ланцюгова реакція, якісний і кількісний аналіз; генотипування вірусу); трактування даних УЗД печінки, селезінки та судин портальної системи (доплерографії); даних еластографії, фібро сканування.	2

9	- Опанування навичками інтерпретації даних загального аналізу крові, сечі (а-амілаза), біохімічного аналізу крові (еластаза 1, α-амілаза), аналізу кала на фекальну еластазу 1. Опанування навичками оцінки результатів дослідження вуглеводного обміну (глюкоза, інсулін, С-пептид, панкреатичний поліпептид, глюкагон крові; проба із цукровим навантаженням, галактозою, Д-ксилозою).	1
10	- Опанування навичками інтерпретації аналізу мокротиння (мікроскопічне, бактеріологічне, бактеріоскопічне дослідження), визначення чутливості до антибіотиків. - Опанування навичками інтерпретації показників функції зовнішнього дихання; інтерпретації даних сонографії та рентгенографії органів грудної порожнини за темою. - Опанування навичками інтерпретації аналізу плевральної рідини (мікроскопічне, бактеріологічне і бактеріоскопічне дослідження).	1
11	- Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові; трактування результатів дослідження обміну заліза (залізо сироватки, загальна залізо зв'язуюча здатність сироватки, насичення трансферину залізом, рівень феритину); оцінки даних пунктату кісткового мозку.	1
12	- Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові та мієлограми; опанування методикою переливання компонентів крові та кровозамінників. Оцінка даних цитохімічних досліджень; опанування навичками інтерпретації даних рентгенологічного дослідження кісток.	2
13	- Підготовка і написання історії хвороби	4
	Разом	20

Політика та цінності дисципліни

Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються година в годину викладачу групи або черговому викладачу. Прийом відпрацювань та консультації проводяться щоденно з 15.00 – 17.00, по суботах згідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами навчальних занять».

Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контактуйте з викладачем.

Політика оцінювання

Рекомендовано проводити практичні заняття з включенням:

- 1) контролю початкового рівня знань за допомогою тестів, складених у форматі запитання з 5 варіантами відповіді, з яких 1 – правильна;
- 2) опитування студентів за темою заняття;
- 3) ведення 1-2 хворих з захворюваннями та станами, що відповідають тематиці заняття, з наступним обговоренням правильності встановлення діагнозу, диференціальної діагностики та лікувальних заходів із застосуванням засад доказової медицини і у відповідності до Національних та Європейських настанов і протоколів;

4) розгляду результатів додаткових методів дослідження (лабораторних та інструментальних), які застосовуються при діагностиці і проведенні диференційного діагнозу, розгляд яких передбачений темою практичного заняття;

5) контролю кінцевого рівня знань за тестовими завданнями, складеними у форматі Крок-2.

Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів – на практичних підсумкових заняттях. Рекомендується застосовувати такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень і трактування та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок.

Поточний контроль (ПК) проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті та передбачає врахування ПНД. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок. Підсумкове заняття (ПЗ) обов'язково проводиться згідно з програмою навчальної дисципліни протягом семестру за розкладом, під час занять. Прийом ПЗ здійснюється викладачем академічної групи. Оцінювання здійснюється за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...» або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент за поточну діяльність під час вивчення розділу, становить 70 балів, максимальна кількість балів - 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Залік, для дисципліни в осінньому семестрі проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за поточну діяльність викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ та переводить її у бали за допомогою (табл.1). Оцінка визначається у балах від 70 до 120 та відміткою – «відпрацьовано», «не відпрацьовано».

Організація підсумкового контролю – іспиту. Допуск до іспиту визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 70, max - 120 балів. Диференційований залік проводиться викладачем академічної групи або комісійно вразі незгоди студента з результатами атестації. Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру. Безпосередньо диференційований залік оцінюється від - 50 до – 80 балів.

Проведення іспиту:

1. Вирішення пакету тестових завдань, який включає базові тестові завдання ЛПІ «Крок -2» у кількості 30 тестів. Критерій оцінювання – 95-100% вірно вирішених завдань, «склав - не склав».
2. Оцінювання засвоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»).
3. Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які містять по п'ять теоретичних питань, з розділів дисципліни, які вивчалися протягом навчального року, критерії оцінювання теоретичних знань за таблицею.

Оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає:
1	16	13	10		«5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Перелік питань для іспиту

- Цукровий діабет, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика: алгоритми та протоколи діагностики.
- Цукровий діабет тип 1 та тип 2, сучасні методи терапії: алгоритми та протоколи лікування.
- Гострі та хронічні ускладнення цукрового діабету. Особливості перебігу та лікування цукрового діабету у хірургічних хворих, при вагітності: алгоритми та протоколи лікування гіпоглікемічної коми, діабетичної кетоацидотичної коми, діабетичної нейропатії, діабетичної нефропатії, ретинопатії, синдрому діабетичної стопи.
- Йододефіцитні захворювання щитоподібної залози. Ознаки ендемічної місцевості за ВООЗ. Клініка, діагностика, профілактика та лікування. Гіпотиреоз та тиреоїдити. Класифікація, діагностика, клініка, лікування: алгоритми діагностики та лікування йододефіцитних захворювань, гіпотиреозу, тиреоїдитів.
- Тиреотоксикоз. Клінічні форми. Діагностика, лікування. Рак щитоподібної залози. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Захворювання прищитоподібних залоз:
алгоритми діагностики та лікування тиреотоксикозу, раку щитоподібної залози, гіперпаратиреозу та гіпопаратиреозу.
- Захворювання надниркових залоз. Хронічна недостатність кори надниркових залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування. Гормонально-активні пухлини надниркових залоз: алгоритми діагностики та лікування хронічної надниркової недостатності, синдрому Іценко-Кушінга, феохромоцитом.
- Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи. Ожиріння. Захворювання статевих залоз: алгоритми діагностики та лікування соматотропної недостатності, хвороби Іценко-Кушінга, акромегалії, гіперпролактинемії, нецукрового діабету, гіпопітуїтаризму, ожиріння, захворювання статевих залоз.
- Гемофілії та тромбоцитопенічна пурпура. Визначення. Етіологія та патогенез, основні клінічні синдроми. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Лікування. Профілактика кровотеч. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Анемії (постгеморагічна, залізодефіцитна, В₁₂-дефіцитна, фолієводефіцитна, апластична, гемолітична).
- Визначення. Етіологічні фактори та патогенез. Механізми внутрішньосудинного та внутрішньоклітинного гемолізу. Особливості клініки та лабораторної діагностики різних форм. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування різних форм анемії. Переливання компонентів крові та кровозамінників. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Гострі лейкомії. Визначення. Сучасні погляди на етіологію та патогенез. Класифікація. Основні клініко-гематологічні синдроми. Клінічні прояви. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Підтримуюча терапія. Трансплантація кісткового мозку. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Хронічні лейкомі. Визначення хронічної мієлоїдної лейкомі, хронічної лімфоїдної лейкомі, мієломної хвороби, справжньої поліцитемі. Сучасні погляди на етіологію та патогенез. Класифікація. Основні клінічні прояви та клініко-гематологічні синдроми. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Трансплантація кісткового мозку. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Хронічне обструктивне захворювання легень. Визначення. Значення паління, екологічних, професійних факторів та інфекції у розвитку хронічного обструктивного захворювання легень. Класифікація. Клінічні прояви, дані лабораторних та інструментальних методів дослідження залежно від стадії (ступеня тяжкості). Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Імунопрофілактики. Прогноз та працездатність.
- Бронхіальна астма. Визначення. Етіологія, особливості патогенезу. Класифікація. Клінічні прояви, дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Невідкладна допомога при нападі бронхіальної астми. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Пневмонії. Визначення. Етіологія. Класифікація. Клінічні прояви і особливості перебігу в залежності від збудника. Дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення (гострий респіраторний дистрес-синдром, деструкція легеневої тканини, гостра дихальна недостатність та інші). Диференційоване лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Плеврити. Визначення. Етіологічні фактори. Класифікація. Клінічні прояви, дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Показання до плевральної пункції та дренування плевральної порожнини. Лікування. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Інфекційно-деструктивні захворювання легень. Визначення. Фактори, які сприяють розвитку бронхоектатичної хвороби, абсцесу та гангрен легень. Клінічні прояви, дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Дихальна недостатність. Визначення. Класифікація. Причини виникнення. Особливості клінічного перебігу різних форм. Діагностика, дослідження функції зовнішнього дихання, газів артеріальної та венозної крові, показників кислотно-основного стану крові. Диференційний діагноз. Лікувальна тактика. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Ерозивна та неерозивна ГЕРХ. Клінічні прояви залежно від варіанту та стадії. Дані лабораторних та інструментальних методів дослідження.

Критерії діагнозу, диференціальна діагностика. Ускладнення. Диференційована терапія. Первинна та вторинна профілактика.

- Диспепсія.. Визначення диспепсії. Етіологія та патогенез. Роль *H. pylori* у виникненні гастродуоденальної патології. Класифікація. Недосліджена та функціональна диспепсія. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Сучасні підходи до лікування функціональної диспепсії. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Хронічні гастрити Визначення, етіологія та патогенез хронічних гастритів. Роль *H. pylori* у виникненні хронічних гастритів. Класифікація. Клінічні прояви, дані лабораторних та інструментальних методів дослідження. Значення ендоскопічного (з морфологією) дослідження. Сучасні підходи до лікування різних типів хронічного гастриту. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки. Визначення. Основні причини пептичних виразок (*H. pylori*, медикаменти та ін.). Класифікація. Клінічні прояви. Ускладнення (перфорація, пенетрація, кровотеча, стеноз, малігнізація). Значення інструментальних та лабораторних методів діагностики. Методи діагностики *Hp*-інфекції. Тактика ведення хворого. Ерадикаційна терапія, контроль ефективності ерадикації. Медикаментозна терапія *Hp*-негативних виразок. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Целіакія та інші ентеропатії. Визначення. Етіологія, патогенез. Роль непереносимості компонентів їжі, імунних факторів і ензимопатій (несприйняття лактози, фруктози, галактози та ін.). Синдроми мальабсорбції та мальдигестії. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика. Ускладнення. Диференційована терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Запальні захворювання кишки. Неспецифічний виразковий коліт та хвороба Крона: визначення, етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клінічного перебігу залежно від ступеня активності, тяжкості і фази перебігу. Лабораторна та інструментальна діагностика. Критерії діагнозу, диференціальна діагностика. Кишкові та позакишкові ускладнення та захворювання, асоційовані з запальними захворюваннями кишки (токсична дилатація, перфорація, склерозуючий холангіт, спондиліт, артрити, дерматози, увеїти та ін.). Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Синдром подразненої кишки, визначення.. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви різних варіантів. Римські діагностичні критерії. Диференціальна діагностика. Лікування різних форм. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні біліарні порушення. Визначення. Етіологія, патогенез. Значення інфекції, порушень моторики та дисхолії у розвитку хронічного холециститу, холангіту та жовчнокам'яної хвороби. Класифікація. Особливості клінічного перебігу. Лабораторні та інструментальні методи діагностики. Диференційний діагноз. Ускладнення жовчнокам'яної хвороби. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Хронічні гепатити. Визначення. Класифікація. Роль персистенції вірусу, токсичних та медикаментозних агентів, імунних порушень та алкоголю. Методи діагностики вірусної інфекції. Аутоімунний гепатит, хронічні вірусні, токсичний (медикаментозний) гепатити. Алкогольна хвороба печінки. Основні клініко-біохімічні синдроми. Особливості клінічного перебігу та діагностики окремих форм. Диференційний діагноз. Ускладнення. Особливості лікування різних форм. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Цирози печінки. Визначення. Значення вірусної інфекції, нутритивних факторів, алкоголю, токсичних речовин та імунних порушень. Класифікація. Особливості клінічних проявів та діагностики різних варіантів. Диференційний діагноз. Печінкова недостатність та інші ускладнення. Диференційована терапія. Невідкладна терапія при ускладненнях. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Хронічні панкреатити. Визначення. Значення різних етіологічних факторів. Класифікація. Особливості клінічного перебігу, діагностики та диференціальної діагностики залежно від форми та локалізації патологічного процесу. Ускладнення. Методи дослідження при діагностиці панкреатиту. Диференційоване лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Принципи доказової медицини. Визначення поняття. Роль доказової медицини у сучасній клінічній практиці. Складові доказової медицини. Основні поняття клінічних досліджень. Медичний та етичний аспекти доказової медицини.
- Діагностика та лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку. Особливості обміну речовин у похилому віку. Частота коморбідної патології у людей похилого віку. Особливості дії ліків на організм похилої людини. Особливості діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів у похилому віці.
- Ожиріння та його наслідки. Актуальність проблеми. Методи розрахунку надлишкової ваги (індексу маси тіла) та визначення ожиріння. Класифікація ожиріння. Основні медичні наслідки ожиріння – метаболічний синдром, цукровий діабет, серцево-судинні захворювання та захворювання шлунково-кишкового тракту. Сучасні підходи до медикаментозного та немедикаментозного лікування.

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни визначається як сума балів: середнє арифметичне балів за 2 семестри, протягом яких вивчалась дисципліна, які переводяться у 100-бальну шкалу ЕСТС (табл.1) в осінньому та весняному семестрах. Потім до них додається кількість балів, які студент отримав під час складання іспиту.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 100 балів, мінімальна кількість балів становить 60.

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють студенту кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студентам, які були допущені до іспиту, але не склали його та які не допущені до іспиту.